

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/14/2025
Identifikačné číslo spisu:	4114225411
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4114225411.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mesto Zlaté Moravce, Zlaté Moravce, 1. mája 940/2, IČO: 00308676, proti žalovaným 1/ II., narodenému B., (prechodne bytom S.), zastúpenému advokátkou Mgr. Romanou Mravíkovou, Nitra, Coboriho 9, 2/ R., narodenej P., 3/ F. narodenej P. o zaplatenie 15.940,22 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14C/74/2015, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 09. apríla 2024 sp. zn. 12Co/49/2023, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní proti výroku I. rozsudku Krajského súdu v Nitre z 09. apríla 2024 sp. zn. 12Co/49/2023 **z a s t a v u j e .**

Vo zvyšnej časti dovolanie **o d m i e t a.**

Žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 09. septembra 2021, č. k. 14C/74/2015-435 vo výroku I. zamietol návrh žalovaného 1/ na prerušenie konania z 20. júla 2020 do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/284/2015. Vo výroku II. uložil žalovaným 1/ až 4/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 2.605,52 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 2.605,52 eura od 26. augusta 2014 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Vo výroku III. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Vo výroku IV. žalovaným 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 67,30 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

1.1. Súd prvej inštancie posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, vykonal dokazovanie listinami, ktoré strany sporu predložili, a to najmä: výzvami žalobcu, kúpnu zmluvou č. M 60/4, rozsudkami Okresného súdu Nitra sp. zn. 8C/18/2002, 12C/676/2015, 9C/284/2015 v spojení s rozsudkami odvolacieho súdu, výpisom z LV č. XXXX, k. ú. E. W., zápisnicou o obhliadke, znaleckými posudkami p. K. a R..

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaní 1/ až 4/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, nachádzajúcich sa v k. ú. E. W., evidovanými na LV č. XXXX ako parc. reg. C., a to parc. č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX, stavby so s. č. XXX, postavenej na parc. č. XXXX/X, a to žalovaní 1/ a 2/ v podiele 1/3, žalovaní 3/ a 4/ v podiele 1/6. Súd prvej inštancie uviedol, že kúpnu zmluvou č. M 60/4 z 23. januára 1990, uzatvorenou medzi predávajúcimi (žalovaní 1/ a 2/, R. F. V.) a kupujúcim (M., Z.), došlo k prevodu nehnuteľností, k. ú. E. W., LV č. XXX, parc. č. 1XXX/X, XXXX/X, XXXX vo výmere 1275 m² - každý v 1/3-ine, keď geometrický plán netvoril súčasť kúpnej zmluvy. V bode II. bola uvedená dohodnutá kúpna cena podľa odhadu z 10. júla 1989 na 480.215 Kčs, z ktorej pripadlo na pozemok o výmere 1275 m² 10.200 Kčs, dom - obytná časť 426.843 Kčs, drobné stavby 3.651 Kčs, studňa 2.563 Kčs, oplatenie 759 Kčs, trvalé porasty 3.323 Kčs, garáž 18.266 Kčs a za vonkajšie úpravy 14.610 Kčs.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Nitra z 11. januára 2012, č. k. 8C/18/2002-345 v spojení s opravným uznesením z 13. júla 2012 č. k. 8C/18/2002-375 súd rozhodol, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom Kúpnej zmluvy M 60/4 patria do podielového spoluvlastníctva žalovaných 1/ a 2/ a do dedičstva po neb. F. V., keď dospel k záveru, že kúpna zmluva je z dôvodu neurčitosti a nezrozumiteľnosti právneho úkonu absolútne neplatná, pričom podmienky vydržania žalobcom neboli splnené. Išlo o nehnuteľnosti v k. ú. E. W., evidované na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX a stavbu so s. č. XXX. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2014, sp. zn. 9Co/337/2012, právoplatnosť nadobudli 24. februára 2014.

1.4. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 451 ods. 1 a ods. 2, § 457, § 517 ods. 2, § 588 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmlúv. Keďže v priebehu konania bolo medzitýmnym rozsudkom rozhodnuté, že nárok žalobcu je dôvodný, súd prvej inštancie vykonával dokazovanie vo vzťahu k dlžnej sume, ktorú žalobca žiadal od pôvodných žalovaných 1/ až 4/ titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

1.5. Súd prvej inštancie uviedol, že § 457 Občianskeho zákonníka vyjadruje jeden zo základných dôsledkov bezdôvodného obohatenia, a to reštitučnú povinnosť účastníkov, t. j. vrátiť si navzájom poskytnuté plnenia. Nejde však o povinnosť, ktorá sa vzťahuje na všetky prípady bezdôvodného obohatenia. Týka sa len tých prípadov, kde je právny vzťah bezdôvodného obohatenia spojený so zmluvou, ktorá je neplatná alebo bola zrušená. Toto ustanovenie sa vzťahuje len na zmluvy v oblasti občianskeho práva. Vyjadruje všeobecnú povinnosť účastníkov neplatnej zmluvy, príp. zmluvy, ktorá bola zrušená, vrátiť si všetko, čo dostali. Ide teda o vzájomnú povinnosť. Z uvedeného tak vyplýva záver, že predmetné ustanovenie sa vzťahuje iba na tie situácie, keď obe strany fakticky plnili. Vzájomná reštitučná povinnosť je predovšetkým dôsledkom neplatnej zmluvy. Pod neplatnosťou zmluvy má zákon na mysli tak absolútnu neplatnosť, ako aj relatívnu neplatnosť. Zo zákona tak vzniká synalagmatický záväzok, v ktorom je povinnosť oboch strán na plnenie viazaná vzájomne na seba. Každému z účastníkov zrušenej alebo neplatnej zmluvy sa tak zakladá právo na vydanie toho, čo poskytol druhej zmluvnej strane a povinnosť vrátiť plnenia, ktoré sám dostal podľa takejto zmluvy.

1.6. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal skutočnosťou, či zo strany žalobcu došlo k vráteniu nehnuteľností žalovaným a ak áno, či boli vrátené v celom rozsahu. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaní, prípadne žalovaný 1/, nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX pre k. ú. E. W. nielenže majú v podielovom spoluvlastníctve, ale aj to, že ich v skutočnosti i užívajú, a teda zo strany žalobcu došlo k vydaniu časti nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy č. M 60/4. Súd v konaní považoval za nesporné, že žalobca vydal žalovaným pozemky, ktoré boli predmetom zmluvy a v tom čase v katastri nehnuteľností evidované ako parc. č. XXXX/X, XXXX/X a XXXX. Pri určení ich hodnoty súd vychádzal zo znaleckého posudku p. K., ktorý bol vyhotovený k zisteniu ceny nehnuteľností podľa kúpnej zmluvy č. M 60/4. Pozemok parc. č. XXXX/X mal hodnotu 6.088 Kčs, XXXX/X hodnotu 2.064 Kčs a 1680 hodnotu 2.048 Kčs, t. j. spolu išlo o sumu 10.200 Kčs (v prepočte 338,58 eura).

1.7. Súd ďalej uviedol, že spornými zostali tvrdenia, aké nehnuteľnosti, okrem pozemkov, boli žalovaným vrátené. Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že žalobca ako právny nástupca kupujúceho podľa kúpnej zmluvy č. M 60/4, vrátil žalovaným okrem pozemkov len časť stavby s. č. XXX. Z vyjadrení žalovaných, hlavne žalovaného 1/, obhliadkou nehnuteľností, ako aj

porovnaním znaleckých posudkov p. K. a R.. ZF. súd zistil, že žalovaným nebola vrátená stavba s. č. XXX, ani studňa, vonkajšie úpravy, trvalé porasty, garáž. Na pozemkoch sa síce v súčasnosti nachádza garáž, ale nejde o tú, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy a táto iná garáž nie je predmetom tohto sporu. Súd mal tieto skutočnosti preukázané aj obhliadkou z 12. mája 2021. Vo vzťahu k samotnej hodnote vrátenej časti domu s. č. P. súd vychádzal z vyjadrenia žalovaného 1/, ako aj znaleckého posudku R. ktorého súčasťou je stavebno-technický výkres, z ktorého vyplynulo, že zo stavby s. č. XXX existuje len predná časť, pozostávajúca z obchodnej miestnosti o výmere 66,6 m². Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení z 25. januára 2019 podrobne vyčíslil hodnotu nehnuteľností, ktoré im boli vrátené. Okrem už nespornej hodnoty pozemkov v sume 10.200 Kčs, bolo podľa neho z pôvodnej výmery 210 m² domu s. č. XXX vrátených 66,6 m² v dezolátnom stave, pričom hodnotu určil sumou 68.294 Kčs (v prepočte 2.266,94 eura). Súd uviedol, že žalobca pritom žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal, akú inú hodnotu by mali mať nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy č. M 60/4. Žalobca počas celého konania trval na vrátení celej kúpnej ceny vo výške 15.920,22 eura (480.215 Kčs), ani raz nepripustil inú cenu, a to i napriek tomu, že musel vedieť, že žalovaným nevrátil predmet kúpnej zmluvy v celom rozsahu. Bolo to zrejme už v roku 2015, keď R.. E. v znaleckom posudku zachytila vtedy aktuálny stav nehnuteľností. Tým pádom žalobca neunesol dôkazné bremeno v tomto smere. Súd mal preto preukázanú hodnotu vrátených nehnuteľností práve už uvedenými tvrdeniami, ako aj vykonanou obhliadkou a porovnaním hodnoty vrátených nehnuteľností podľa znaleckých posudkov z roku 1989 a 2015. Na základe takto zisteného stavu súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 2.605,52 eura, pričom táto pozostávala zo sumy 338,58 eura za vrátené pozemky (10.200 Kčs) a sumy 2.266,94 eura za vrátenú časť domu s. č. P. (68.294 Kčs). Pokiaľ išlo o zvyšnú časť žalovaného nároku, predstavujúceho rozdiel medzi uplatnenou sumou 15.940,22 eura (480.215 Kčs) a priznanou sumou 2.605,52 eura (78.494 Kčs), v tejto časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalovaným neboli vrátené zo strany žalobcu zvyšné nehnuteľnosti, a to tak fotodokumentáciou, ako aj obhliadkou nehnuteľností. Prihliadol aj na rozhodnutie MNV v E. W. z 29. decembra 1990, z ktorého vyplynulo, že došlo k odstráneniu stavby s. č. XXX, ktorá inak bola predmetom kúpnej zmluvy č. M 60/4. V tomto spore súd riešil otázku vydania bezdôvodného obohatenie podľa § 457 Občianskeho zákonníka z dôvodu určenia neplatnosti zmluvy. Keďže bolo ustálené, že žalobca je aktívne vecne legitimovaným subjektom, bol práve on povinný žalovaným vrátiť predmet kúpnej zmluvy č. M 60/4. Vzhľadom na to, že v konaní nepreukázal vrátenie nehnuteľností v celom rozsahu, vznikol mu nárok na vrátenie sumy len za nehnuteľnosti (teda predmet zmluvy), ktorý bol reálne žalovaným vrátený. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že napriek tomu, že pri § 457 Občianskeho zákonníka vzniká reštitučná povinnosť účastníkom zmluvy, t. j. vrátiť si navzájom poskytnuté plnenia, bolo predmetom tohto konania už len splnenie povinnosti žalovaných vrátiť kúpnu cenu, ale to len v rozsahu vrátených vecí. Súd v nadväznosti na uvedené uviedol, že ak bola vracaná vec znehodnotená len do tej miery, že možno od predávajúceho žiadať, aby ju prijal naspäť, nahradí sa znehodnotenie veci odpočtom z kúpnej ceny, ktorá sa má vrátiť (R 10/1977). S poukazom na uvedené súd dospel k záveru o dôvodnosti žaloby len vo výške 2.605,52 eura (hodnota vrátených nehnuteľností podľa cien z roku 1990). K vyjadreniu právneho zástupcu žalovaných 2/ až 4/ v rámci záverečného zhrnutia veci súd poznamenal, že mal preukázané vrátenie nehnuteľností tak, ako to už uviedol. Vrátené nehnuteľnosti boli zadokumentované v znaleckom posudku R. v roku 2015, pričom mal zároveň za preukázané, že sa i v súčasnosti prenajímajú na podnikateľské účely, je v nich prevádzka obchodu s kvetmi. Z toho dôvodu sa súd nestotožnil s tým, že by mali byť vrátené v dezolátnom stave, zdevastované tak, že by boli udržiavané len v nevyhnutnom rozsahu. Tieto tvrdenia súd preukázané nemal, práve aj obhliadkou zistil, že je nájomcom užívaná časť domu s. č. XXX. Na základe toho súd nedospel k záveru, že by išlo o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Súd poukázal, že výška znehodnotenia stavby, ako aj jej rozsah, neboli predmetom tohto sporu, čo sám potvrdil i právny zástupca žalovaných 2/ až 4/, preto sa súd prvej inštancie kompenzačnou námietkou v tejto časti nezaoberal.

1.8. Súd prvej inštancie zároveň zamietol návrh žalovaného 1/ na spojenie vecí vedených pod sp. zn. 17C/676/2015 s týmto konaním, keď spojenie vecí nepovažoval za dôvodné, ani za hospodárne, pretože predmetom sporu bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Posudzovanie bezdôvodného obohatenia titulom využívania nehnuteľností žalobcom, ako aj ich vydanie tak, ako sú uvedené v kúpnej zmluve č. M 60/4, by vyžadovalo rozsiahle dokazovanie a okrem toho spory sa netýkali rovnakých strán sporu. V konaní sp. zn. 17C/676/2015 vystupuje žalobca ako

žalovaný a žalovaný 1/ ako žalobca. Právny zástupca žalovaných 2/ až 4/ netrval na vykonaní dokazovania podľa pôvodného návrhu z 05. augusta 2020, teda nežiadal v tomto konaní nahradenie úžitkov ani náhradu nákladov potrebných na uvedenie nehnuteľností do pôvodného stavu. Preto súd dospel k záveru, že akékoľvek dokazovanie ohľadne zistenia hodnoty úžitkov počas obdobia od 23. januára 1990 do 24. februára 2014, by bolo neúčelné, keďže žalovaný 1/ sa v osobitnom konaní domáhal samostatne tohto nároku a žalovaní 2/ až 4/ si takýto nárok neuplatnili.

1.9. Súd prvej inštancie taktiež zamietol návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 9C/284/2015, keď mal za to, že je nedôvodný, poukazujúc, že predmetom uvedeného konania je nahradenie prejavu vôle na uzatvorenie darovacej zmluvy s poukazom na budúcu darovaciu zmluvu a žalované 2/ až 4/ sú podielové spoluvlastníčky nehnuteľností, cítia sa byť ich vlastníčkami a tento spor nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť výsledok konania o vydanie bezdôvodného obohatenia, predmetom ktorého je splnenie povinnosti vrátiť kúpnu cenu.

1.10. Súd prvej inštancie taktiež zamietol aj návrhy na doplnenie dokazovania, prednesené zo strany žalovaného 1/ (č. l. 316), pričom uviedol, že všetky navrhnuté dôkazy sa týkali zistenia výšky účelne vynaložených nákladov na vyvázenie majetkových dôsledkov z nevrátenia nehnuteľností, ako aj výšky úžitkov využívania nehnuteľností žalobcom počas obdobia od 23. januára 1990 do 24. februára 2014. Dôvodom tohto postupu súdu sú vyššie uvádzané skutočnosti a to tie, že predmetom tohto sporu bolo len riešenie vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka, teda len vrátenie kúpnej ceny za reálne vrátené nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie poukázal, že ohľadom nároku žalovaného 1/ prebieha na tunajšom súde osobitné konanie vedené pod sp. zn. 17C/676/2015, kde vystupuje výlučne on sám, stranou sporu nie sú žalované 2/ až 4/, ktoré sa nedomáhali žiadneho z nárokov uvádzaných žalovaným 1/. Súd prvej inštancie dodal, že okrem už uvedeného na tunajšom súde bolo vedené konanie pod sp. zn. 14C/283/2016, v rámci ktorého bol žalobca povinný zaplatiť žalovanému 1/ sumu 2.675,37 eura s príslušenstvom, predstavujúcu vydanie úžitkov z užívania nehnuteľností žalobcom (nájomné).

1.11. Súd priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania z dlžnej sumy až od 26. augusta 2014 (nasledujúci deň po podaní žaloby), pretože nemal preukázané vo vzťahu k všetkým žalovaným, že by mali vedomosť o výzve žalobcu a ani to, kedy uplynula žalobcom určená lehota na plnenie. Súd o výške úrokov z omeškania rozhodol podľa ustanovenia § 3 nariadenia vlády číslo 87/1995 Z. z. v platnom znení, podľa ktorého výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania splnením peňažného dlhu, pričom základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky k 26. augustu 2014 bola 0,15 %.

1.12. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaní 1/ až 4/ majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 67,30 %, keď žalobca bol úspešný v sume 2.605,22 eura, t. j. v rozsahu 16,35 % a žalovaní v sume 13.334,70 eura, t. j. rozsahu 83,65 %. Úspešnejším žalovaným vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 67,30 % (83,65 % - 16,35 %).

1.13. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobca (vo výrokoch II., III., IV.), ako aj žalovaný 1/ (vo výrokoch II. a III.).

2. V priebehu odvolacieho konania Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 29. decembra 2023 sp. zn. 12Co/49/2023 rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičkou pôvodne žalovanej 2/, (ktorá počas konania zomrela), ktorou je pôvodne žalovaná 4/.

3. Následne Krajský súd v Nitre (ako súd odvolací) rozsudkom z 09. apríla 2024 sp. zn. 12Co/49/2023 vo výroku I. zamietol návrh žalovaného 1/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/284/2015. Vo výroku II. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III., IV. Ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. Vo výroku III. vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

3.1. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil.

3.2. Odvolací súd sa zaoberal jednotlivými odvolacími námietkami strán sporu, pričom ako prvou sa zaoberal námietkou synalagmatickosti, teda či žalobca bol v predmetnom spore povinný žalovať tak, aby

v žalobe vyjadril podmienenosť plnenia nárokom druhej strany. Odvolací súd uviedol, že v režime bezdôvodného obohatenia ustanovuje Občiansky zákonník v § 457 každému z účastníkov povinnosť vrátiť druhému všetko, čo podľa neplatnej alebo zrušenej zmluvy dostal. Tieto reštitučné povinnosti zmluvných strán sú ex lege vzájomne podmienené a jednostranného vrátenia plnenia sa môže úspešne domáhať iba ten, kto už sám túto svoju povinnosť splnil. V súvislosti s ustanovením § 457 Občianskeho zákonníka tak zákonodarca normuje osobitnú reštitučnú právnu povinnosť vo vzťahu k subjektom neplatnej zmluvy. Táto reštitučná povinnosť má synalagmatickú, teda vzájomne podmienenú povahu. To znamená, že sa v plnej miere aplikuje všeobecné ustanovenie Občianskeho zákonníka o synalagme, a teda domáhať sa splnenia záväzku voči svojej osobe môže len ten, kto sám svoj záväzok splnil skôr ako protistrana, prípadne preukáže, že je pripravený ho splniť oproti plneniu protistrany. V tom spočíva vzájomná podmienenosť plnení z neplatnej zmluvy. Obsah daného právneho vzťahu a jeho účinky sa so značnou mierou relevancie prejavujú aj v procesnej rovine a v nevyhnutnosti podmieniť vzájomnosť plnení v rámci vymedzenia predmetu konania a formulácie petitu žaloby.

3.3. Odvolací súd uviedol, že v predmetnom spore bolo preukázané, že žalobca, ktorý sa domáhal od žalovaných vrátenia kúpnej ceny za nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom prevodu na základe neplatnej kúpnej zmluvy M 60/4 z 23. januára 1990, svoju povinnosť vrátiť žalovaným predmet neplatnej kúpnej zmluvy čiastočne splnil, keď žalovaným vrátil nehnuteľnosti evidované na LV č. P., parc. č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX a časť stavby súp. č. XXX postavenej na parcele č. 1XXX/X. K vráteniu predmetu kúpy - stavby súp. č. XXX, zvyšku stavby súp. č. XXX, studne, vonkajších úprav, trvalých porastov, garáže, nedošlo z objektívnych dôvodov, a to z dôvodu ich zániku po uzatvorení kúpnej zmluvy, resp. ich odstránení. Keďže zo strany žalobcu došlo k čiastočnému splneniu vrátenia toho, čo nadobudol kúpnu zmluvou (tých nehnuteľností, pri ktorých to bolo objektívne a reálne možné), žalobca bol oprávnený domáhať sa vrátenia svojho plnenia (kúpnej ceny) bez toho, aby v žalobe vyjadril podmienenosť tohto plnenia nárokom druhej strany, pretože sám už svoju povinnosť naturálnej reštitúcie v objektívne prípustnej miere splnil (podľa zrušenej zmluvy čiastočne plnil). K navráteniu stavby súp. č. XXX a časti rod. domu súp. č. XXX, ako i zvyšných položiek kúpnej zmluvy nemohlo dôjsť z dôvodu, že tieto nehnuteľnosti, resp. ich časti boli odstránené. Žalobca však nehnuteľnosti, ktoré po určení neplatnosti kúpnej zmluvy existovali, žalovaným vrátil, a teda svoju povinnosť vyplývajúcu mu z § 457 Občianskeho zákonníka čiastočne splnil tak, ako mu to umožňovala reálna situácia existencie týchto nehnuteľností. Za nehnuteľnosti, ktoré žalobca nie je z objektívnych dôvodov schopný vrátiť, a teda nemôžu byť vrátené formou naturálnej reštitúcie, žalovaným patrí nárok na peňažnú náhradu. Odvolací súd uzavrel, že z tohto dôvodu podmienka synalagmatickosti formulovania žalobného petitu nemusela byť zachovaná a žalobca bol oprávnený sa v predmetnom spore domáhať zaplata kúpnej ceny bez toho, aby vzájomne podmienil svoj nárok splnením jeho povinnosti. Nebolo preto dôvodné, aby súd žalobu žalobcu zamietol alebo chýbajúcu podmieňujúcu časť žalobnej žiadosti doplnil tak, ako tvrdil žalovaný 1/. Odvolací súd poukázal, že súčasná súdna prax sa pomerne jednotne prikláňa k záveru, že pri synalagmatických záväzkoch je žalobca (ako dominus litis) povinný vo svojom návrhu vymedziť vzájomnú podmienenosť plnení účastníkov konania, pokiaľ už sám svoju povinnosť nesplnil. V tejto súvislosti odvolací súd podporne poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 26. februára 2009 sp. zn. 3Cdo/115/2008.

3.4. Odvolací súd sa zároveň nestotožnil s námietkou žalobcu, že podstatné náležitosti kúpnej zmluvy neboli dostatočne určené, a preto nie je možné stanoviť, či konkrétne nehnuteľnosti boli alebo neboli v skutočnosti predmetom kúpnej zmluvy a mali byť vrátené. Odvolací súd uviedol, že z obsahu kúpnej zmluvy a v nej definovaného predmetu prevodu vyplýva, že predmetom kúpnej zmluvy boli pozemky evidované na LV č. XXX parc. č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX, stavba, drobné stavby, studňa, oplotenie, trvalé porasty, garáž, vonkajšie úpravy. Tieto v kúpnej zmluve definované nehnuteľnosti mali byť zo strany žalobcu žalovaným vrátené. Rozpornou sa môže javiť skutočnosť, že v kúpnej zmluve figurovala len jedna stavba - rod. dom, pričom v predmetnom konaní sa žalovaní domáhali vrátenia dvoch stavieb - rodinných domov so súp. č. P. a P.. S prihliadnutím na to, že na pozemku parc. č. XXXX/X bola v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy postavená stavba súp. č. P. a na pozemku parc. č. XXXX/X stavba súp. č. XXX, je potrebné dospieť k záveru, že predmetom prevodu bola aj v tom čase existujúca stavba súp. č. XXX. Taktiež žalobca v priebehu tohto sporu skutkovo netvrdil, že by sa stavba súp. č. XXX v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy na pozemku parc. č. XXXX/X nenachádzala a nebola predmetom prevodu.

3.5. Odvolací súd sa v odvolacom konaní tiež zaoberal otázkou zníženia nároku žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny, keď súd prvej inštancie znížil nárok žalobcu uplatnený v sume 15.940,22 eura na sumu 2.605,52 eura. Súd v žalobe uplatnenú sumu znížil s prihliadnutím na žalobcom vrátené nehnuteľnosti, pričom s takýmto postupom sa odvolací súd stotožnil, keď mal za to, že uloženie povinnosti žalovaným zaplatiť žalobcovi kúpnu cenu v plnej výške, t. j. v sume 15.940,22 eura by bolo jednak nespravodlivé vzhľadom na skutočnosť, že žalovaným neboli vrátené všetky nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom prevodu na základe neplatnej kúpnej zmluvy, a súčasne by vyslovenie tejto povinnosti bolo v rozpore so zásadou synalagmatickosti, keď by vzájomne podmienené reštitučné povinnosti strán nezodpovedali jedna druhej (jedna strana by bola povinná vrátiť kúpnu cenu v celej jej výške, avšak druhá strana by vrátila predmet kúpy len čiastočne). Odvolací súd sa preto stotožnil s postupom súdu prvej inštancie a znížením žalovaného nároku v súlade s tým, ktoré konkrétne nehnuteľnosti boli žalovaným vrátené. Za nehnuteľnosti, ktoré žalobca nie je objektívne schopný vrátiť, žalovaným prislúcha nárok na peňažnú náhradu. V dôsledku uvedeného považoval odvolací súd námietky odvolateľov, že súd vydal rozsudok znejúci na čiastkové plnenie v rozpore s § 457 Občianskeho zákonníka, za nedôvodné.

3.6. Odvolací súd ďalej uviedol, že žalobca tiež v podanom odvolaní poukazoval na konanie vedené na Okresnom súde Nitra sp. zn. 17C/676/2015, pričom mal za to, že pokiaľ by súd žalobe v danom konaní vyhovel, žalobca by mal nárok na zaplatenie celej kúpnej ceny. Odvolací súd dospel k záveru, že prebiehajúce konanie sp. zn. 17C/676/2015 nebráni, aby súd prvej inštancie rozhodol v predmetnom spore o vydaní bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaní žalobcovi z titulu neplatnosti kúpnej zmluvy majú vydať. V konaní sp. zn. 17C/676/2015 si žalovaný 1/ uplatňuje nárok na zaplatenie nákladov účelne vynaložených na vyváženie majetkových dôsledkov toho, že uvedenie vrátených nehnuteľností do pôvodného stavu nebolo uskutočnené. Ide o samostatný nárok, ktorý si navyše uplatňuje len žalovaný 1/ ako jeden z niekoľkých spoluvlastníkov týchto nehnuteľností; ostatní spoluvlastníci sa tohto nároku nedomáhajú. Pokiaľ súd v danej veci rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia žalovaných (vrátení kúpnej ceny), uvedené nebráni tomu, aby v konaní sp. zn. 17C/676/2015 súd rozhodol o tomto samostatnom peňažnom nároku, ktorý možno definovať ako peňažnú náhradu za skutočnosť, že naturálna reštitúcia, teda vrátenie nehnuteľností v pôvodnom stave v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, v danom prípade s prihliadnutím na stav nehnuteľností a ich odstránenie, nie je objektívne možné. V konaní sp. zn. 17C/676/2015 súd pri rozhodovaní o takomto peňažnom nároku prihliadne na výsledok toho konania o vydaní bezdôvodného obohatenia a zohľadní skutočnosť, že žalobcovi v dôsledku nemožnosti vrátiť všetky nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom prevodu, bola zo strany žalovaných vrátená kúpna cena len čiastočne.

3.7. Odvolací súd zároveň k námietke žalovaného 1/, že ani jediný preukázateľne vrátený predmet zmluvy, nie je vrátený v pôvodnom stave, v akom sa nachádzal v roku 1990, keďže na pozemkoch sa nachádzajú dve cudzie rozostavané garáže, ktoré je potrebné odstrániť, a navrátená časť domu č. P. je v havarijnom stave, opätovne odkázal na konanie sp. zn. 17C/676/2015, v ktorom sa žalovaný 1/ domáha zaplatenia nákladov účelne vynaložených na vyváženie majetkových dôsledkov toho, že uvedenie vrátených nehnuteľností do pôvodného stavu nebolo uskutočnené, pričom náklady na odstránenie garáží, či poškodenia stavby domu súp. č. P. možno subsumovať pod pojem náklady vynaložené na vrátenie nehnuteľností do pôvodného stavu.

3.8. Vo vzťahu k návrhu žalovaného 1/ na spojenie predmetného konania s konaním sp. zn. 17C/676/2015, o ktorej rozhodoval súd prvej inštancie v priebehu prvoinštančného konania, sa odvolací súd s jeho zamietnutím stotožnil a opätovne zdôraznil, že takéto spojenie vecí by nebolo hospodárne, pretože by bolo potrebné vykonať ďalšie rozsiahle dokazovanie ohľadom preukázania pôvodného stavu vrátených nehnuteľností, stavu nehnuteľností v čase ich vrátenia, ako i otázky zodpovednosti žalobcu za poškodenie, resp. odstránenie stavieb nachádzajúcich sa na nehnuteľnostiach a samotnej výšky peňažnej náhrady prislúchajúcej žalovaným. Navyše stranami sporu v konaní sp. zn. 17C/676/2015 žalované 2/ a 3/ nie sú a žiadny nárok si voči žalobcovi neuplatňujú.

3.9. Záverom odvolací súd k námietkam žalobcu dodal, že o uplatnenom nároku na náhradu trov právneho zastúpenia žalobcu vo výške 788,12 eura za 2 úkony bolo rozhodnuté v rámci výroku týkajúceho sa náhrady trov konania, pretože trovy právneho zastúpenia uplatnené žalobcom v návrhu na vydanie platobného rozkazu sa považujú za trovy konania.

3.10. Vo vzťahu k návrhu žalovaného 1/ v odvolacom konaní na prerušenie konania, a to do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/284/2015, odvolací

súd uviedol, že v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/284/2015 žalovaný 1/ uplatňuje nárok na nahradenie prejavu vôle uzatvoriť darovaciu zmluvu, a teda domáha sa uloženia povinnosti voči pôvodným žalovaným v tomto spore uzavrieť darovaciu zmluvu z dôvodu, že v dojednanej dobe medzi nimi nedošlo k uzavretiu riadnej darovacej zmluvy. Výsledok tohto konania však nemá na pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných v prejednávanej spore žiadny význam, pretože v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy M 60/4 z 23. januára 1990 boli spoluvlastníkmi prejednávaných nehnuteľností žalovaní, resp. ich právni predchodcovia, a teda všetkým žalovaným svedčí pasívna vecná legitímácia v tomto spore. Ak by aj žalovaný 1/ bol úspešný v spore sp. zn. 9C/284/2015, na pasívnu vecnú legitímáciu v tomto spore by to nemalo vplyv s poukazom na skutočnosť, že účastníkmi neplatnej kúpnej zmluvy boli na strane predávajúcich R.. V. Y., F. V. a R.. O. V. H., ktorým svedčí pasívna vecná legitímácia v tomto spore (a ich právnym nástupcom). Odvolací súd preto návrh žalovaného 1/ na prerušenie konania ako nedôvodný podľa § 164 CSP zamietol, keď dodal, že o rovnakom návrhu žalovaného 1/ rozhodoval aj súd prvej inštancie, ktorý ho taktiež ako nedôvodný zamietol.

3.11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“). Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle ustanovení § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

4.1. Dovolateľ v dovolaní namietal, že žalobca mu asanovaním časti nehnuteľností spôsobil škodu a súdy sa v konaní nezaoberali otázkou finančnej reštitúcie. Poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Nitra vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/676/2015 a na rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/2575/2000, 28Cdo/2617/2012. Mal za to, že súdy nižšej inštancie neriešili, kedy došlo k asanácii stavieb. Uvedený dátum považoval za rozhodný pre okamih, ku ktorému má byť stanovená tržová hodnota zničených nehnuteľností. Mal za to, že výsledok konania vedeného pod sp. zn. 14C/74/2015, mal podstatný význam pre rozhodnutie v danej veci, a napriek tomu, súd návrh na prerušenie konania zamietol. Spis ani rozhodnutie vydané v danom konaní k tomuto konaniu nebolo pripojené, aj napriek tomu, že súd mal o jeho existencii vedomosť. Rozhodnutie v danej veci malo riešiť otázku finančnej reštitúcie a náhrady škody. Namietal, že v danom smere vidí odklon rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, od ustálenej súdnej praxe, pričom daný odklon nebol riadne odôvodnený, čo má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutí a porušenie práva na spravodlivý proces. Taktiež mal za to, že súdmi nebola dostatočne vyriešená otázka naturálnej reštitúcie, t. j. uvedenia nehnuteľností do pôvodného stavu, čo je technicky možné. Tiež mal za to, že závery sumy zo znaleckého posudku z roku 1989 nemali byť podkladom pre rozhodnutia súdov v danej veci a takto aplikovateľné závery považoval za rozporuplné s ustálenou súdnou praxou.

4.2. Dovolateľ navrhoval, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu považoval dovolanie žalovaného 1/ za neprípustné, ako aj nedôvodné a navrhoval, aby ho dovolací súd odmietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaný 1/, zastúpený v súlade so zákonom advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že v časti nie sú splnené podmienky konania, a vo zvyšnej časti dovolanie nie je prípustné/je podané neoprávnenou osobou. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných

prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

11.1. Dovolací súd uvádza, že naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11.2. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.3. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11.4. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

11.5. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11.6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou

dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaiteľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Dovolaiteľ podal dovolanie v zmysle § 420 a § 421 CSP proti výroku I. rozhodnutia krajského súdu, ktorým zamietol návrh žalovaného 1/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/284/2015.

13. Dovolací súd v prvom rade skúmal, či sú v prípade dovolania smerujúceho proti výroku I. (o zamietnutí návrhu na prerušenie konania) krajského súdu splnené podmienky pre jeho podrobenie dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky konania splnené nie sú.

14. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

14.1. V zmysle § 161 ods. 1, 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

15. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

16. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle tohto ustanovenia môže strana sporu napadnúť dovolaním iba rozhodnutia „odvolacieho“ súdu (Civilný sporový poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu). Rozhodnutím odvolacieho súdu sa rozumie rozhodnutie vydané krajským súdom ako súdom odvolacím (§ 34 CSP). Dovolaním preto nemožno napadnúť žiadne iné súdne rozhodnutie.

17. Jednou z podmienok (každého) civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor (konkrétnu rovnakú vec). Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 CSP tak, že o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, ak § 34 ods. 2 CSP neustanovuje inak a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP).

18. V danom prípade dovolanie žalovaného 1/ smeruje proti rozhodnutiu, ktorým krajský súd nerozhodoval ako súd odvolací, keďže nerozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Dovolaním je teda napádané rozhodnutie iného než odvolacieho súdu, ktoré nie je spôsobilým predmetom dovolania v zmysle § 419 CSP. V rámci konania o odvolaní môže rozhodovať odvolací súd o rôznych procesných návrhoch strán sporu (ako tomu bolo aj v prípade prejednávanej veci), týmito návrhmi sa však nezačína žiadne samostatné konanie, ale ide stále o jedno odvolacie konanie začaté podaním odvolania voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Zároveň však v takomto prípade nejde ani o rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle § 34 CSP, nakoľko chýba spôsobilý predmet odvolacieho konania, a to rozhodnutie súdu prvej inštancie (viď sp. zn. 4Cdo/112/2018, 4Cdo/54/2021, 9Cdo/157/2022, 2Cdo/251/2021).

19. Keďže dovolanie žalovaného 1/ smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorý rozhodol o návrhu žalovaného 1/ v odvolacom konaní na prerušenie odvolacieho konania, pričom nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu o ňom rozhodovať, je potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010 č. k. IV. ÚS 389/2010-14).

20. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konanie o dovolaní žalovaného 1/ proti výroku I. rozhodnutia krajského súdu zastavil (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP) bez toho, aby preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

21. Dovolací súd však v tejto súvislosti považuje za potrebné nad rámec dodať, že v základnom konaní (ako pred súdom prvej inštancie, tak aj v odvolacom konaní) dovolateľ zhodne navrhoval prerušiť konanie do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/284/2015, naproti tomu v dovolaní namieta, že súdy mali prerušiť konanie z dôvodu konania vedeného pod sp. zn. 14C/74/2015 (poznámka dovolacieho súdu - konanie, ktoré dovolateľ uviedol, je zhodné so spisovou značkou, pod ktorou bolo vedené konanie v prejednávanej veci na súde prvej inštancie). Dovolanie je tak v tejto časti zmätočné. Dovolateľ v základnom konaní nenavrhoval prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 14C/74/2015, preto ani súdy neboli povinné o takomto neexistujúcom návrhu rozhodovať.

21.1. Naviac dovolací súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej sú rozhodnutia súdu o prerušení konania a o zamietnutí návrhu na prerušenie konania procesnými rozhodnutiami, ktorými sa nerozhoduje o právach a povinnostiach strán sporu vo veci samej. Takéto rozhodnutia majú procesnoprávne dôsledky a do práv a povinností strán sporu nezasahujú konečným spôsobom. Aj keď (prípadne) pri vydávaní týchto rozhodnutí dôjde k procesnej nesprávosti, nemožno nevziať na zreteľ, že v ďalšom konaní, ktoré potom nasleduje, zostávajú strane sporu zachované všetky jej procesné oprávnenia. Najvyšší súd tento aspekt zdôraznil už dávnejšie napríklad v rozsudku sp. zn. 2Cdo/29/1992 (pozri R 39/1993), v ktorom uviedol, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v súčasnosti § 420 písm. f) CSP) nie je splnená, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania (porovnaj sp. zn. 3Cdo/204/2013, sp. zn. 5Cdo/209/2009, 5Cdo/185/209, 3Cdo/57/2011 ako aj IV. ÚS 41/2014).

21.2. Z procesnej stránky prerušenia konania je zrejmé, že rozhodnutie o prerušení konania, či o zamietnutí takého návrhu, nie je rozhodnutím, ktoré by malo za následok skončenie konania a žiadnym spôsobom nerieši spor medzi stranami. Nemožno ho teda považovať za rozhodnutie vo veci samej, ani za rozhodnutie, ktorým konanie končí a nenesie teda v sebe vlastnosť rozhodnutia, ktoré by mohlo byť predmetom preskúmania v zmysle § 420 CSP (porovnaj sp. zn. 7Cdo/56/2019).

21.3. Napokon v intenciách inštitútu prerušenia konania v prípade zamietnutia návrhu na prerušenie konania súdom prvej inštancie nie je voči takémuto rozhodnutiu prípustné ani odvolanie. V prípadoch prerušenia konania je totiž odvolanie prípustné podľa § 357 písm. n) CSP len proti uzneseniu, ktorým bolo prerušené konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) alebo § 164 CSP, či už na návrh, alebo bez návrhu. Ak by súd návrhu na prerušenie konania nevyhovел, nešlo by o prerušenie konania, a teda odvolanie proti negatívnemu rozhodnutiu by prípustné ani nebolo (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 4. decembra 2018, sp. zn. 1Obo/15/2018).

22. Dovolací súd ďalej, vo vzťahu k ostatným dovolateľom napadnutým výrokom rozsudku dovolacieho súdu, v prvom rade skúmal, či dovolanie podala subjektívne oprávnená osoba.

23. Podľa § 424 CSP môže dovolanie podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Otázku, či dovolateľ je procesnou stranou uvedenou v § 424 CSP, treba vždy riešiť s prihliadnutím na individuálne okolnosti daného prípadu.

24. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 420 a § 421 CSP). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (viď tiež R 50/1999). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania;

pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z hľadiska ustanovení § 420 a § 421 CSP.

24.1. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol (je) negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (R 50/1999). Subjektívna prípustnosť teda odráža stav procesnej ujmy strany sporu, ktorý pretrváva od vydania dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ stav procesnej ujmy z nejakého dôvodu pominie skôr, ako bolo dovolacím súdom rozhodnuté o podanom dovolaní, pôvodne dotknutého účastníka už ďalej nemožno považovať za subjektívne oprávneného k podaniu dovolania (§ 424 CSP). Vzhľadom na subjektívnu neprípustnosť dovolania neskúma dovolací súd, či sa v ňom - vo vzťahu k tomuto výroku - opodstatnene namieta niektorý dovolací dôvod (§ 420 a § 421 CSP).

25. Dovolateľ podal dovolanie v zmysle § 420 a § 421 CSP proti potvrdzujúcemu výroku (výrok II.) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd (okrem iného) potvrdil zamietnutie zvyšnej časti žalobcom uplatňovaného nároku o zaplatenie peňažnej sumy (výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie). Vo vzťahu k dovolaniu žalovaného 1/ v tejto časti najvyšší súd uvádza nasledovné:

25.1. Vo vzťahu k dovolaním napadnutému výroku II. rozhodnutia odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil výrok III. rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti, nie je možné hľadiť na dovolateľa - žalovaného 1/ ako na subjektívne oprávneného podať dovolanie (§ 424 CSP). Výrok II. rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorými potvrdil výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti, nie je založený v neprospech žalovaného 1/.

26. Dovolací prieskum preto vo vzťahu k napadnutému výroku rozhodnutia odvolacieho súdu nebolo možné uskutočniť vo vzťahu k dovolateľovi - žalovanému 1/ a dovolanie bolo preto potrebné v tejto časti v zmysle § 447 písm. b) CSP odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou.

27. Dovolateľ ďalej dovolaním napadol potvrdzujúci výrok (výrok II.) rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorým odvolací súd potvrdil výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie o čiastočnom vyhovení žalobe, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ až 4/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 2.605,52 eura s príslušenstvom, pričom prípustnosť dovolania v tejto časti dovolateľ vyvodzoval v zmysle ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

27.1. Dovolateľ v tejto súvislosti namietal, že žalobca mu asanovaním časti nehnuteľností spôsobil škodu, pričom súdy sa v konaní nezaoberali otázkou finančnej reštitúcie. Poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Nitra vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/676/2015, ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky. Mal za to, že súdy nižšej inštancie neriešili, kedy došlo k asanácii stavieb. Uvedený dátum považoval za rozhodný pre okamih, ku ktorému má byť stanovená tržová hodnota zničených nehnuteľností. Mal za to, že výsledok konania vedeného pod sp. zn. 14C/74/2015, mal podstatný význam pre rozhodnutie v danej veci, a napriek tomu, súd návrh na prerušenie konania zamietol. Spis ani rozhodnutie vydané v danom konaní k tomuto konaniu nebolo pripojené, aj napriek tomu, že súd mal o jeho existencii vedomosť. Rozhodnutie v danej veci malo riešiť otázku finančnej reštitúcie a náhrady škody. Namietal, že v danom smere vidí odklon rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, od ustálenej súdnej praxe, pričom daný odklon nebol riadne odôvodnený, čo má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutí a porušenie práva na spravodlivý proces. Taktiež mal za to, že súdmi nebola dostatočne vyriešená otázka naturálnej reštitúcie, t. j. uvedenia nehnuteľností do pôvodného stavu, čo je technicky možné. Tiež mal za to, že závery sumy zo znaleckého posudku z roku 1989 nemali byť podkladom pre rozhodnutia súdov v danej veci a takto aplikovateľné závery považoval za rozporuplné s ustálenou súdnou praxou.

28. K dovolacím námietkam dovolací súd v prvom rade konštatuje, že v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP). Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou odvolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal, a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden

rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu (k tomu pozri napr. aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/144/2021, sp. zn. 9Cdo/140/2022).

28.1. Z obsahu spisu je jednoznačne zrejmé, že dovolateľ v rámci odvolacieho konania námietku posudzovania trhovej ceny nehnuteľností ako ani, že súdy mali riešiť kedy došlo k asanácii stavieb, a neoboznámene sa s konaním a rozhodnutím vedeným pod sp. zn. 14C/74/2015, neodôvodnenie odklonu súdom prvej inštancie od ustálenej praxe, nemožnosť aplikovať závery zo znaleckého posudku z roku 1989, v odvolacom konaní nevzniesol.

28.2. Žalovaný 1/ v odvolacom konaní (viď odvolanie žalovaného na č. l. 466, ako aj jeho následné vyjadrenia v odvolacom konaní na č. l. 477, 486, 543, 588) primárne namieta aplikáciu § 457 Občianskeho zákonníka a nesprávne posúdenie vzájomnej podmienenosti plnení z neplatnej zmluvy, s ktorou musí korešpondovať petit žaloby. A v tejto súvislosti namieta žalobcom vymedzený petit žaloby, ktorý považoval za nesprávny. V dôsledku čoho (podľa názoru dovolateľa) súd nevyniesol rozsudok v synalagmatickej forme, keď mal za to, že súd nemôže postupovať nezákonne a odpustiť časť plnenia (nepripúšťa sa čiastkové plnenie) a nepostupovať v spore synalagmatically. Taktiež namieta, že súdy ho obrali týmto postupom o možnosť naturálnej reštitúcie, keď súd sa nezaoberal ani finančnou náhradou, pričom prichádza do úvahy náhrada nákladov na vyvázenie majetkových dôsledkov.

28.3. Dovolať takto vznesené (dovolacie) námietky (viď bod 28.1.) v odvolacom konaní neuplatnil, preto ani odvolací súd nemal dôvod a ani priestor sa týmito námietkami zaoberať.

29. Dovolať v tejto časti vyvodzujúc prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP predovšetkým namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdov nižšej inštancie, nedostatočnosť zdôvodnenia odklonu od ustálenej praxe ako aj, že súdy sa nedostatočne vysporiadali s jeho odvolacími námietkami, nedostatočne riešili otázku naturálnej reštitúcie, ako ani sa nezaoberali otázkou finančnej reštitúcie.

29.1. Najvyšší súd zároveň už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Za predpokladu, že ide o rozhodné závery, na ktorých stojí súdne rozhodnutie, keďže sa nevyžaduje odpoveď na každú vznesenú námietku. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.

29.2. Dovolať súd k tejto námietke dovolateľa uvádza, že súdy v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, zaoberali sa najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu (vrátane odvolacích námietok) a uviedli dôvody pre ich prijatie alebo odmietnutie. Z uvedeného dôvodu nebolo možné považovať za adekvátne ani tvrdenia z dovolania o nepreskúmateľnosti, či o úplnej absencii dôvodov, o také prípady tu zjavne nešlo. Išlo tu o prípad subjektívnej nespokojnosti dovolateľa s tým, ako sa s jeho námietkami a argumentáciou vysporiadal odvolací súd. Zjavnou snahou dovolateľa bolo uplatniť vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP len preto, že záver odvolacieho súdu nebol ochotný prijať za správny. Toto zistenie dopadá aj na dovolací dôvod uplatnený dovolateľom v zmysle § 421 CSP.

29.3. Podľa dovolacieho súdu, odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený, či rozporuplný. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozhodnutia dospel k záveru o správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci. Podľa názoru dovolacieho súdu sa súdy nižšej inštancie vyčerpávajúco venovali všetkým pre vec rozhodným aspektom prejednávaneho sporu (viď body 1.1. až 1.11. a 3.1. až 3.10. tohto rozhodnutia vyššie a v nich citované dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu). Odvolací súd sa vysporiadal aj s jednotlivými odvolacími dôvodmi (viď body 24. až 30.

odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), ako aj návrhmi žalovaného podanými v odvolacom konaní a podal vysvetlenie, prečo ich nepovažoval za dôvodne uplatnené. V súvislosti s dovolacími námietkami žalovaného 1/ dovolací súd zdôrazňuje, že odvolací súd poskytol odpoveď na námietky týkajúce sa synalagmatickosti, ako aj výkladu a aplikácie § 457 Občianskeho zákonníka (body 24. až 27. odôvodnenia). K námietkam o naturálnej reštitúcii a finančnej náhrade odvolací súd (v bode 28. odôvodnenia) uviedol, že pokiaľ súd v danej veci rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia žalovaných (vrátení kúpnej ceny), uvedené nebráni tomu, aby v konaní sp. zn. 17C/686/2015 súd rozhodol o tomto v samostatnom peňažnom nároku, ktorý možno definovať ako peňažnú náhradu za skutočnosť, že naturálna reštitúcia, teda vrátenie nehnuteľností v pôvodnom stave v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, v danom prípade s prihliadnutím na stav nehnuteľností a ich odstránenie, nie je objektívne možné.

29.4. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalovaný 1/ tak v tomto kontexte neopodstatnene namietal existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

30. Pokiaľ žalovaný 1/ mienil vyvodzovať prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP aj z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, nesprávneho zistenia skutkového stavu veci (nepripojením spisu a neoboznámením sa s ďalšími rozhodnutiami súdov), dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, dovolací súd takú vadu nezistil.

30.1. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

31. V prípade, ak dovolateľ v tejto súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu namietal aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (aplikácia a výklad § 457 Občianskeho zákonníka, odklon od ustálenej rozhodovacej praxe), dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

32. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

33. Žalovaný 1/ podaným dovolaním taktiež napadol rozhodnutie odvolacieho súdu v potvrdzujúcom

výroku rozsudku súdu prvej inštancie (výroku II.) o uložení povinnosti žalovaným zaplatiť žalobcovi sumu 2.605,52 eura s príslušenstvom, aj na základe ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

33.1. V danom prípade je predmetom dovolacieho konania samostatný (právoplatný) výrok rozsudku odvolacieho súdu týkajúci sa peňažného plnenia - vrátenie bezdôvodného obohatenia (spočívajúceho v zaplatenej kúpnej cene), v prípade ktorého je potrebné posudzovať majetkový cenzus samostatne. Vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti dovolania s ohľadom na majetkový cenzus je rozhodný predmet dovolacieho konania. Vzhľadom na subjektívnu neprípustnosť dovolania v zamietajúcom výroku, dovolací súd nezohľadnil pri posudzovaní majetkového cenu výšku žalobcom uplatneného peňažného plnenia vo zvyšnej (zamietnutej časti) časti, a to vzhľadom na skutočnosť, že skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania.

33.2. Zo znenia ustanovenia § 422 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP je zrejmé, že na sa v ňom výslovne uvádza prípustnosť dovolania vo vzťahu k dovolaním napadnutému výroku, a teda ak (dovoláním) napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu neprevyšuje zákonom stanovený rozsah minimálnej mzdy. Citované zákonné ustanovenie teda predpokladá (a nevylučuje), že v konaní môže byť rozhodnuté o viacerých žalobcom uplatnených nárokoch, a že majetkový cenzus je potrebné u každého z dovolaní napadnutých výrokov posudzovať osobitne. Ak preto dovolateľ v danej veci napáda potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu (výrok II.) vo vyhovujúcom výroku súdu prvej inštancie (výrok II.), niet žiadneho rozumného dôvodu, aby podmienky prípustnosti dovolania a v tomto prípade najmä podmienky upravenej v § 422 CSP, neboli skúmané osobitne vo vzťahu k dovolaním napadnutému výroku (predmetu dovolacieho konania); a nie vo vzťahu k celému uplatnenému nároku žalobcu, resp. časti nároku, do ktorého dovolanie žalovaného 1/ nebolo prípustné z dôvodu subjektívnej prípustnosti, keď daný zamietajúci výrok vyznel v prospech žalovaného 1/.

34. Podľa § 422 ods. 1 CSP, (ktoré je vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP ustanovením *lex specialis*) dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmena a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

35. Citované ustanovenie § 422 ods. 1 CSP obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenзом (*ratione valoris*). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenzus znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie veci možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. V prípade príslušenstva pohľadávky sa prípustnosť dovolania odvíja od rovnakých limitov, ako pri istine.

36. V preskúmanej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej o peňažnom plnení vo výške 2.605,52 eura (neberúc do úvahy príslušenstvo uplatneného nároku). V danom prípade žalobca podal na súde prvej inštancie žalobu, v ktorej si uplatnil nárok na zaplatenie sumy 15.940,22 eura s príslušenstvom, dňa 25. augusta 2014. Výška minimálnej mzdy v roku 2014 bola ustanovená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 321/2013 Z. z. sumou 352 eur; desaťnásobok tejto sumy je 3.520 eur. Rozhodnutie odvolacieho súdu, (ktorým dovolací súd potvrdil výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie) sa tak týka peňažného plnenia vo výške 2.605,52 eura neprekračujúceho výšku desaťnásobku minimálnej mzdy v čase podania žaloby (2605,52 eura < 3.520 eur).

37. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného 1/ je v danom prípade vylúčená ustanovením §

422 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd ani neskúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalovaného 1/, nepristúpil dovolací súd ani k posúdeniu, či napádaný výrok rozsudku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

38. Dovolací súd však považuje za potrebné nad rámec dodať, že v prípade namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, by dovolací súd ani nemohol pristúpiť k posudzovaniu jeho dôvodnosti, keď dovolateľ v dovolaní nevymedzil riadne právnu otázku (relevantnú právnu otázku zásadného právneho významu, ktorú odvolací súd riešil nesprávne), ako ani riadne nevymedzil - nekonkretizoval dovolací dôvod - odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Dovolateľ v dovolaní poukázal na rozhodnutie súdu prvej inštancie prijaté v inej veci, ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 25Cdo/2575/2000, 28Cdo/2617/2012). Dovolací súd v tejto súvislosti s výkladom pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu poukazuje na judikát R 71/2018, ako aj na uznesenie NS SR z 31. 10. 2017, sp. zn. 6Cdo/129/2017, podľa ktorého rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú. Do tohto pojmu nespádajú ani rozhodnutia všeobecných súdov SR.

39. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovaného 1/ v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

40. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi (resp. zároveň, keď v časti zastavenia žalovaný 1/ z procesného hľadiska zavinil zastavenie dovolacieho konania), najvyšší súd právo na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (viď R 72/2018), lebo mu (podľa obsahu súdneho spisu) preukázateľne žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli.

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.